

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3927/2562

นางสาว พ. โดยนาง ร. ผู้เข้าเป็นคู่ความแทนโจทก์ นาย ส.จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1566, ป.พ.พ. มาตรา 1474, ป.พ.พ. มาตรา 1490, ป.พ.พ. มาตรา 1600

ย่อ / หลักกฎหมาย

โจทก์ฟ้องจำเลย ขอย่า แบ่งสินสมรส เรียกค่าอุปการะเลี้ยงดู ค่าเลี้ยงชีพ อำนาจปกครองบุตร และเรียกทรัพย์สิน ศาลชั้นต้นพิพากษาให้โจทก์กับจำเลยหย่าขาดจากกันด้วยเหตุที่จำเลยอุปการะเลี้ยงดูและยกย่องผู้อื่นฉ้อฉลในเรื่องหย่าคดีไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น ระหว่างพิจารณาของศาลฎีกาโจทก์ถึงแก่ความตาย ร. มารดาของ

คำพิพากษา

โจทก์ยื่นคำร้องขอเข้าเป็นคู่ความแทนที่โจทก์ผู้มรณะ สำหรับประเด็นที่โจทก์ฟ้องเรียกค่าอุปการะเลี้ยงดู และค่าเลี้ยงชีพ ถือเป็นสิทธิเฉพาะตัวของโจทก์ผู้เป็นภริยาจะเรียกร้องจากจำเลยได้ เมื่อโจทก์ถึงแก่ความตาย จึงไม่จำต้องวินิจฉัยในส่วนนี้ ส่วนประเด็นเกี่ยวกับอำนาจปกครองบุตร เมื่อโจทก์ซึ่งเป็นมารดาถึงแก่ความตาย อำนาจปกครองบุตรย่อมตกแก่จำเลยที่เป็นบิดาตาม ป.พ.พ. มาตรา 1566 (1) กรณีไม่จำต้องวินิจฉัยในเรื่องอำนาจปกครองอีกต่อไป ผู้ร้องไม่มีอำนาจยื่นคำร้องขอเข้ามาเป็นคู่ความแทนที่ในประเด็นดังกล่าว จึงไม่อนุญาตให้ผู้ร้องเข้าเป็นคู่ความแทนที่โจทก์ผู้มรณะในประเด็นค่าเลี้ยงชีพ ค่าอุปการะ และอำนาจปกครองบุตร คงอนุญาตให้เข้าเป็นคู่ความแทนที่เฉพาะประเด็นเกี่ยวกับการแบ่งสินสมรส และการเรียกทรัพย์สินเท่านั้น โจทก์ฟ้องและแก้ไขคำฟ้องขอให้พิพากษาให้โจทก์กับจำเลยหย่าขาดจากกัน ให้บังคับจำเลยชำระเงิน 53,508,822 บาท แก่โจทก์ พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไป จนกว่าจะชำระเสร็จ ให้โจทก์เป็นผู้ใช้อำนาจปกครองเด็กชาย ส. ให้จำเลยจ่ายค่าอุปการะเลี้ยงดูเด็กชาย ส. จนกว่าเด็กชาย ส. จะบรรลุนิติภาวะ ให้จำเลยแบ่งดอกผลค่าเช่าเดือนละ 90,000 บาท 45,000 บาท และ 52,500 บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าศาลจะมีคำพิพากษาถึงที่สุด หรือจนกว่าโจทก์กับจำเลยจะจดทะเบียนหย่าขาดจากกัน ให้จำเลยจ่ายเงินค่าอุปการะเลี้ยงดูโจทก์เดือนละ 30,000 บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าศาลจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดหรือจนกว่าโจทก์กับจำเลยจะจดทะเบียนหย่าขาดจากกัน ให้จำเลยส่งคืนทรัพย์สินที่เป็นสินส่วนตัวตามรายการที่ 14 ถึง 21 แก่โจทก์ หากคืนไม่ได้ให้ใช้ราคาแทนเป็นเงิน 1,205,000 บาท จำเลยให้การขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิพากษาให้โจทก์กับจำเลยหย่าขาดจากกัน ให้จำเลยชำระเงิน 453,774 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันฟ้อง (ฟ้องวันที่ 23 เมษายน 2558) เป็นต้นไป จนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ ให้จำเลยแบ่งรถยนต์ยี่ห้อฟอร์ด รุ่นเอเวอเรส แก่โจทก์กึ่งหนึ่ง การแบ่งรถยนต์ดังกล่าวให้โจทก์กับจำเลยตกลงกันเองก่อน หากตกลงกันไม่ได้ให้นำรถยนต์คันดังกล่าวขายทอดตลาดนำเงินมาแบ่งกัน และให้จำเลยเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองบุตรเพียงคนเดียว โดยไม่ตัดสิทธิโจทก์ที่จะเยี่ยมเยียนบุตรผู้เยาว์ได้ตามสมควร คำขออื่นนอกจากนี้ให้ยก ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ โจทก์อุทธรณ์โดยได้รับอนุญาตให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล ศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ โจทก์ฎีกาโดยได้รับอนุญาตให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล ระหว่างพิจารณาของศาลฎีกา โจทก์ถึงแก่ความตาย

หน้า 2 / 5

เป็นทรัพย์สินมรดกของนางสาว พ. ที่ตกทอดแก่จำเลยอันเป็นสินส่วนตัวของจำเลยไปชำระหนี้เงินกู้ยืมทั้งหมดและไถ่ถอนจำนองที่ดินพร้อมบ้านตามที่จำเลยนำสืบจริง เมื่อที่ดินพร้อมบ้านดังกล่าวเป็นทรัพย์สินที่โจทก์กับจำเลยใช้เงินที่ได้มาระหว่างสมรสซึ่งเป็นสินสมรสผ่อนชำระหนี้เงินกู้ยืมไปบางส่วนในระยะแรกและนำเงินซึ่งเป็นสินส่วนตัวของจำเลยไปชำระหนี้เงินกู้ยืมที่คงเหลือทั้งหมดและไถ่ถอนจำนองที่ดินออกมาแยกได้เป็นสัดส่วนจากกัน ดังนั้น เมื่อโจทก์กับจำเลยหย่ากันจึงต้องแบ่งทรัพย์สินในส่วนของผู้ที่ดินพร้อมบ้านดังกล่าว และเนื่องจากโจทก์ฟ้องขอแบ่งสินสมรสเป็นเงินที่ได้จากที่ดินและบ้านดังกล่าว กรณีเช่นนี้จำเลยจะต้องคืนเงินสินสมรสที่โจทก์กับจำเลยร่วมกันผ่อนชำระหนี้ให้แก่ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) ในระยะแรกแก่โจทก์ก็งหนึ่ง ที่ศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิพากษาให้จำเลยคืนเงินสินสมรสในส่วนนี้จำนวน 453,774 บาท ให้แก่โจทก์นั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วยฎีกาข้อนี้ของโจทก์ฟังไม่ขึ้น คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ประการต่อไปว่า จำเลยต้องแบ่งทรัพย์สินตามฟ้องรายการที่ 2 คือ เงินที่ได้จากการขายที่ดินโฉนดเลขที่ 8905 ให้แก่โจทก์ก็งหนึ่ง เป็นเงิน 1,250,000 บาท ทรัพย์สินตามฟ้องรายการที่ 3 คือ ทองคำแท่ง น้ำหนัก 200 บาท ให้แก่โจทก์ก็งหนึ่ง เป็นเงิน 2,000,000 บาท และทรัพย์สินตามฟ้องรายการที่ 4 คือ รถยนต์ยี่ห้อเบนซ์ ให้แก่โจทก์ก็งหนึ่ง เป็นเงิน 500,000 บาท หรือไม่ เห็นว่า ในขณะที่จำเลยซื้อทรัพย์สินทั้งสามรายการดังกล่าวมานั้นโจทก์เบิกความว่าซื้อที่ดินมาในราคา 1,700,000 บาท ทองคำแท่งราคา 400,000 บาท และรถยนต์ยี่ห้อเบนซ์มีราคา ณ วันฟ้อง 1,000,000 บาท ซึ่งจะเห็นได้ว่าทรัพย์สินแต่ละรายการมีมูลค่าเป็นเงินจำนวนมากและไม่ปรากฏว่าเป็นการซื้อโดยวิธีผ่อนชำระแต่อย่างใด แม้จะปรากฏตามสารบัญชีจดทะเบียนในสำเนาโฉนดที่ดินว่า จำเลยซื้อที่ดินโฉนดเลขที่ 8905 เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2552 หลังจากจำเลยขายตึกแถวคูหาสุดท้ายเมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2551 เป็นระยะเวลาถึงปีเศษ ส่วนทองคำแท่งกับรถยนต์ยี่ห้อเบนซ์ไม่ปรากฏแน่ชัดว่าจำเลยซื้อมาเมื่อวันใดก็ตาม แต่การซื้อทรัพย์สินทั้งสามรายการดังกล่าวต้องใช้เงินจำนวนมาก ดังนั้น ลำพังรายได้จากค่าเช่าตึกแถวและหอพักที่จำเลยได้รับในแต่ละเดือนระหว่างอยู่กินกับโจทก์ ซึ่งปกติต้องนำมาเป็นค่าใช้จ่ายภายในครอบครัวและอุปการะเลี้ยงดูกันส่วนหนึ่งด้วยนั้น น่าเชื่อว่าจะมีเงินรายได้เหลือไม่เพียงพอที่จะนำมาใช้ซื้อทรัพย์สินแต่ละรายการดังกล่าวได้เมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่าจำเลยได้เงินจำนวนมากจากการขายตึกแถวที่ได้รับมรดกมารวมเป็นเงิน 37,000,000 บาท ตามที่กล่าวข้างต้น จึงเชื่อว่าจำเลยนำเงินจำนวนนี้ส่วนหนึ่งซึ่งมีจำนวนมากพอไปใช้ซื้อทรัพย์สินทั้งสามรายการดังกล่าวตามที่จำเลยนำสืบจริง ทรัพย์สินทั้งสามรายการนี้จึงยังคงเป็นสินส่วนตัวของจำเลยหาใช่สินสมรสที่โจทก์จะมีสิทธิขอแบ่งไม่ ประกอบกับได้ความจากทางนำสืบของจำเลยว่า ระหว่างอยู่กินกันฉันสามีภริยา โจทก์กับจำเลยไม่ได้ทำงานโดยมีรายได้จากค่าเช่าตึกแถวกับหอพักเท่านั้น โจทก์กับจำเลยมีชีวิตความเป็นอยู่อย่างสุขสบาย รับประทานอาหารนอกบ้านเกือบทุกวัน จ้างแม่บ้านทำงานบ้าน ท่องเที่ยวไปทั้งในประเทศและต่างประเทศ นอกจากนี้จำเลยยังอุปการะเลี้ยงดูโจทก์และช่วยเหลือดูแลบุคคลในครอบครัวของโจทก์ รวมทั้งอุปการะเลี้ยงดูกับออกค่าใช้จ่ายในการศึกษาเล่าเรียนของเด็กชาย ส. ยิ่งไปกว่านั้นจำเลยให้เงินโจทก์ไปสัลดกรรมหน้าอกตามความประสงค์ของโจทก์ ซึ่งทั้งหมดเป็นเรื่องที่จำเลยจัดการบ้านเรือนและจัดหาสิ่งจำเป็นสำหรับครอบครัว การอุปการะเลี้ยงดูตลอดถึงการรักษาพยาบาลบุคคลในครอบครัวและการศึกษาของบุตรตามสมควรแก่อัตภาพ คิดคำนวณรวมกันแล้วต้องใช้เงินค่อนข้างสูงจำนวนหลายแสนบาทต่อเดือนหรือหลายล้านบาทต่อปี กรณีมีเหตุน่าเชื่อว่า จำเลยใช้เงินที่ได้จากการขายที่ดิน ทองคำแท่ง และรถยนต์ยี่ห้อเบนซ์ดังกล่าวหมดไปแล้วตามที่จำเลยนำสืบ

จริง ฎีกาข้อนี้ของโจทก์ฟังไม่ขึ้น คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ประการต่อไปว่า จำเลยต้องแบ่งทรัพย์สินตามฟ้องรายการที่ 8 ค่าเช่าตึกแถว รวม 6 คูหา รายการที่ 9 ค่าเช่าตึกแถว รวม 3 คูหา รายการที่ 10 ค่าเช่าตึกแถว และดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารที่ได้จากเงินที่ขายตึกแถว และรายการที่ 11 ค่าเช่าหอพัก ให้แก่โจทก์หรือไม่ เห็นว่า โจทก์เป็นฝ่ายกล่าวอ้างว่าจำเลยมีรายได้จากค่าเช่าตึกแถวกับหอพักดังกล่าว ทั้งมีรายได้จากดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารที่จำเลยนำเงินที่ได้จากการขายตึกแถวรวม 5 คูหาไปฝากไว้ตามที่โจทก์ขอมาในฟ้อง จำเลยปฏิเสธว่า มีรายได้น้อยกว่าที่โจทก์ฟ้อง โจทก์จึงมีการการพิสูจน์ในประเด็นข้อนี้ แต่โจทก์เบิกความกล่าวอ้างลอย ๆ ว่า โจทก์เคยช่วยจำเลยเก็บค่าเช่าตึกแถวกับหอพักดังกล่าวในอัตราและจำนวนเงินตามฟ้อง โดยโจทก์ไม่มีหลักฐานการรับค่าเช่าตึกแถวกับหอพักของจำเลยตามที่โจทก์อ้างมาแสดงต่อศาล แม้โจทก์จะมีคลิปเสียง วัตถุพยาน ซึ่งบันทึกการสนทนาระหว่างบุคคลหนึ่งกับบุคคลที่อ้างว่าเป็นเจ้าของร้านทองซึ่งตั้งอยู่ตรงข้ามกับตึกแถวของจำเลย เกี่ยวกับอัตราค่าเช่าตึกแถวและหอพักของจำเลยก็เป็นเพียงการคาดคะเนเอาเองเท่านั้น ทั้งตามปกติทั่วไปการให้เช่าตึกแถวกับหอพักอาจมีคนเช่าไม่ครบทั้งหมดและไม่ต่อเนื่องกันในแต่ละช่วงเวลา และยังต้องมีช่วงเวลาที่ปิดซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพดีพร้อมใช้งานอีกด้วย ส่วนจำเลยมีหลักฐานหนังสือสัญญาเช่าตึกแถวมาแสดงว่า ได้รับค่าเช่าตึกแถวตามที่จำเลยนำสืบ และมีภาพถ่ายมาแสดงให้เห็นถึงสภาพของหอพักที่ทรุดโทรม รวมทั้งค่าซ่อมแซมตึกแถวเป็นจำนวนหลายรายการตามสำเนาราคาประเมินค่าซ่อมแซมตึก กรณีจึงมีเหตุน่าเชื่อว่าจำเลยได้รับค่าเช่าตึกแถวกับหอพักดังกล่าวตามข้อต่อสู้ของจำเลยซึ่งไม่มากเท่ากับที่โจทก์กล่าวอ้างในคำฟ้อง สำหรับดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารจากเงินที่จำเลยขายตึกแถวรวม 5 คูหา ก็เป็นเรื่องที่โจทก์คิดคำนวณโดยคาดคะเนเอาเองทั้งสิ้น โดยโจทก์ไม่มีหลักฐานทางการเงินของจำเลยมาแสดงให้เห็นว่า หลังจากจำเลยขายตึกแถวดังกล่าวแล้ว จำเลยนำเงินเข้าฝากธนาคารเมื่อใดเป็นจำนวนเงินเท่าใด และปัจจุบันจำเลยยังคงเหลือเงินฝากอยู่ในธนาคารเท่าใด นอกจากนี้ดังที่ได้วินิจฉัยไว้ในตอนต้นแล้วว่า จำเลยขายตึกแถวซึ่งเป็นทรัพย์สินมรดกของนางสาว พ. ที่ตกทอดแก่จำเลยและเป็นสินส่วนตัวของจำเลยแล้วนำเงินไปชำระหนี้เงินกู้ยืมและไถ่ถอนจำนองที่ดินโฉนดเลขที่ 3785 พร้อมบ้าน จากธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) จำเลยยังใช้เงินที่ได้จากการขายตึกแถวมรดกทั้ง 5 คูหาอีกส่วนหนึ่งซื้อที่ดินโฉนดเลขที่ 8905 ซื้อทองคำแท่งและรถยนต์ยี่ห้อเบนซ์ ตลอดจนนำมาเป็นค่าใช้จ่ายและค่าอุปการะเลี้ยงดูกันภายในครอบครัว ย่อมทำให้เงินที่ได้จากการขายตึกแถวดังกล่าวลดจำนวนลงตามที่จำเลยได้ใช้ไป จึงรับฟังไม่ได้ว่า จำเลยได้รับดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารจากเงินที่จำเลยขายตึกแถวรวม 5 คูหา ดังกล่าวเป็นจำนวนมากดังที่โจทก์อ้าง นอกจากนี้ในส่วนรายจ่ายต่าง ๆ จำเลยก็นำสืบโดยมีพยานเอกสารมาแสดงว่า ระหว่างที่โจทก์กับจำเลยอยู่กินกันฉันสามีภริยา โจทก์กับจำเลยไม่ได้ทำงานโดยมีรายได้จากค่าเช่าตึกแถวกับหอพักเท่านั้น โจทก์กับจำเลยรับประทานอาหารนอกบ้านเกือบทุกวัน ต้องเที่ยวไปทั้งในประเทศกับต่างประเทศ โจทก์กับจำเลยจ้างแม่บ้านทำงานบ้าน และจำเลยยังอุปการะเลี้ยงดูโจทก์กับช่วยเหลือดูแลบุคคลในครอบครัวของโจทก์ อุปการะเลี้ยงดูและให้การศึกษาแก่เด็กชาย ส. ดังที่ได้วินิจฉัยไว้แล้วในประเด็นข้างต้น ทั้งยังต้องซ่อมแซมตึกแถวกับหอพักที่มีสภาพชำรุดทรุดโทรมแล้วนำออกให้เช่าเพื่อนำรายได้ใช้จ่ายในครอบครัว จึงถือเป็นการจัดการบ้านเรือนและจัดหาสิ่งจำเป็นสำหรับครอบครัว การอุปการะเลี้ยงดูตลอดถึงการรักษาพยาบาลบุคคลในครอบครัวและการศึกษาของบุตรตามสมควรแก่อัตภาพ ค่าใช้จ่ายดังกล่าวนี้ย่อมผูกพันสินสมรสและสินส่วนตัวของสามีภริยาและถือเป็นหนี้ที่สามีภริยาเป็นลูกหนี้ร่วมกันตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา

1490 (1) นอกจากนี้จำเลยยังนำเงินไปชำระหนี้กองมรดกของนางสาว พ. ซึ่งถือว่าจำเลยดำเนินการดังกล่าวในฐานะทายาทผู้รับมรดกของนางสาว พ. ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1600 และมาตรา 1601 โดยโจทก์เองก็เบิกความยอมรับในเรื่องนี้ไว้เช่นกัน ซึ่งเงินที่จำเลยใช้จ่ายในครอบครัวและเงินที่จำเลยชำระหนี้แทนกองมรดกของนางสาว พ. ดังกล่าวรวมกันแล้วเป็นเงินจำนวนหลายสิบล้านบาท กรณีจึงน่าจะเชื่อว่าจำเลยใช้เงินที่ได้จากการขายตึกแถวซึ่งเป็นทรัพย์สินมรดกและสินส่วนตัวกับเงินที่ได้มาจากค่าเช่าตึกแถวกับหอพักดังกล่าวระคนปนกันไปจนมิอาจแยกออกเป็นสัดส่วนจากกันได้ เมื่อโจทก์ไม่มีหลักฐานมาแสดงยืนยันว่า จำเลยยังคงมีเงินค่าเช่าตึกแถวกับหอพักเหลืออยู่หลังจากหักค่าใช้จ่ายในครอบครัวแล้วเป็นเงินเท่าใด จึงต้องรับฟังข้อเท็จจริงว่า จำเลยได้ใช้จ่ายเงินเหล่านี้ไปโดยไม่มียอดเงินค่าเช่าตึกแถวกับหอพักรวมทั้งดอกเบี้ยเงินฝากอันเป็นสินสมรสเหลืออยู่ที่จะแบ่งให้แก่โจทก์ได้ ฎีกาข้อนี้ของโจทก์ฟังไม่ขึ้น กรณีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ประการสุดท้ายว่า จำเลยต้องคืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินตามฟ้องรายการที่ 14 ถึง 21 ให้แก่โจทก์หรือไม่ ข้อเท็จจริงรับฟังได้ตามที่จำเลยนำสืบว่า จำเลยไม่ได้เก็บทรัพย์สินตามฟ้องรายการที่ 14 ถึง 18 ไว้ ส่วนทรัพย์สินตามฟ้องรายการที่ 19 และ 20 ไม่ใช่ของโจทก์ และจำเลยไม่ได้กู้ยืมเงิน 600,000 บาท อันเป็นทรัพย์สินตามฟ้องรายการที่ 21 จากโจทก์ โจทก์จึงไม่อาจเรียกให้จำเลยคืนทรัพย์สินดังกล่าวหรือใช้ราคาได้ ฎีกาข้อนี้ของโจทก์ฟังไม่ขึ้นเช่นกัน ส่วนประเด็นเรื่องค่าอุปการะเลี้ยงดู ค่าเลี้ยงชีพ และอำนาจปกครองบุตร เมื่อโจทก์ถึงแก่ความตาย กรณีเป็นสิทธิเฉพาะตัว ทั้งอำนาจปกครองบุตรตกแก่จำเลยซึ่งเป็นบิดาตามกฎหมาย เมื่อศาลฎีกาไม่อนุญาตผู้ร้องเข้าเป็นคู่ความแทนที่โจทก์ทั้งสามประเด็นนี้ กรณีจึงไม่จำต้องวินิจฉัยในประเด็นดังกล่าวอีกต่อไป พินิจพิจารณานี้ ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

ชาติชาย โฆษิตวัฒนฤกษ์ · วาสนา หงส์เจริญ · สมศักดิ์ คุณเลิศกิจ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) – deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/3927/2562>